SVERIGES OLYMPISKA KOMMITTÉ
SWEDISH OLYMPIC COMMITTEE · COMITÉ OLYMPIQUE SUÉDOIS

Datum 2026-11-02

Mottagare:

Socialdepartementet

Adress:

via e-post till
s.remissvar@regeringskansliet.se
kopia till s.sf@regeringskansliet.se

Diarienummer: S2026/01524

Remissvar avseende PM Sjukpenninggrundande inkomst för personer med inkomst av näringsverksamhet (S2026/01524)

Sveriges Olympiska Kommitté (SOK) har beretts möjlighet att inkomma med remissvar gällande ovanstående promemoria. SOK lämnar härvidlag nedanstående yttrande.

SOK är en ideell förening som är ansvarig för alla olympiska frågor i Sverige, förberedelser och genomförande av de olympiska spelen samt för Topp och Talang, Sveriges enda heltäckande stödprogram för toppidrottare från våra 39 medlemsförbund. I vår roll ska vi också vara en stark röst för och företräda toppidrottens och toppidrottarnas behov. Vi samverkar med Riksidrottsförbundet och Sveriges Paralympiska Kommitté för att skapa bättre förutsättningar för elit och toppidrotten generellt. Organisationernas syften, mål och målgrupper är olika, men det finns gemensamma frågor där vi stärker varandra.

I SOKs arbete med att utveckla toppidrottare i samarbete med de olympiska specialidrottsförbunden är kärnan att tillhandahålla det avgörande stöd som krävs för att nå olympisk medalj. Specialister inom fysträning, nutrition, prestationspsykologi, sömn, medicin och prestationsanalys erbjuds de aktiva efter behov, och aktiva i våra program bereds möjlighet att söka inkomstprövade stipendier för att kunna klara av vardagen och livet, parallellt med en satsning mot världstoppen. I de allra flesta fall (60%) är våra stipendier den enda och avgörande inkomsten för att kunna möjliggöra en satsning, och utan stipendierna skulle 40% av de aktiva leva under existensminimum. I 16% av fallen lever de aktiva under existensminimum även efter stipendietilldelning. Stipendierna är skattefria och i helhet kommersiellt finansierade av SOKs partners, utan delaktighet från staten.

I de mer kommersiellt utbyggda idrotterna finns ofta ersättningar från förbund eller andra källor såsom prispengar eller egna kommersiella partners/personliga sponsorer, men i många andra förbund är prispengar till aktiva inte existerande, och det kommersiella intresset för idrotten är för lågt för att kunna generera sponsorinkomster, även om den aktive är på olympisk medaljnivå. För den senare gruppen är promemorians innehåll i princip utan effekt.

SVERIGES OLYMPISKA KOMMITTÉ
SWEDISH OLYMPIC COMMITTEE · COMITÉ OLYMPIQUE SUÉDOIS

Inledande synpunkter

SOK är positiva till och välkomnar alla åtgärder och ambitioner som syftar till att möjliggöra en drägligare tillvaro för elit- och toppidrottare i Sverige, inklusive denna promemorias innehåll. Dagens regler träffar väldigt få ur vår målgrupp, är svåra att överblicka och skapar en administrativ börda för den enskilde. En ökad tydlighet gällande beräkningsregler för SGI är önskvärd och välkommen.

Vi vill dock framhålla att för vår specifika målgrupp, toppidrottare, skulle promemorians innehåll i princip endast underlätta för de som redan kan tjäna pengar på sin idrott, och inte de som är allra mest utsatta. Även de som redan har näringsinkomster av sin idrott har för övrigt ofta en väldigt ojämn inkomstström, ofta kopplad till prispengar eller framgång som kan omsättas i kommersiella partnerskap. Toppidrott är likt utveckling icke-linjär, och den hårda belastningen medför hög skaderisk och inte sällan sjukdomsfrånvaro. En toppidrottare kan inte jobba hemifrån, och även en mindre förkylning kan orsaka ett tävlings och/eller träningsuppehåll.

För den andra gruppen, de allra mest utsatta, skulle effekterna av åtgärderna i aktuell promemoria ha i princip ingen påverkan, trots att denna grupp satsar på sin karriär med samma intensitet som de med näringsinkomster. SOK vill framhålla att det är insatsen i sig, och de krav som ställs för att nå sina mål som borde medge inkludering i ett bättre skyddsnät, inte valet av idrott. Att nå olympisk medalj är i sig ett val av karriär, och som sådant borde det kunna åtnjuta visst socialt skyddsnät.

Vi vill därför i sammanhanget särskilt påpeka att flera av de förslag till lösningar som inkluderades i betänkandet SOU 2023:30, om till exempel skyddad inkomst, inkludering av stipendier i SIG samt hänsynstagande till historiska inkomster borde inkluderats även i denna promemoria.

Skyddad inkomst

I SOU 2023:30 föreslogs ett system som tog hänsyn till fiktiva inkomster för att undvika en gradvis nedbrytning av SGI. Detta är särskilt viktigt för toppidrottare med näringsinkomster, då yrket ofta inkluderar långa skadeperioder, ojämna inkomstströmmar och sjukdomsproblematik som påverkar möjligheten till intjäning. Vidare ska påpekas att graviditet måste börja erkännas som en naturlig del av en toppidrottares karriär, och inte omöjliggöra eller avbryta en toppidrottssatsning. För aktiva i SOKs topp och talangprogram är huvudprincipen den att en aktiv behåller fullt stöd inklusive stipendier genom hela graviditeten och/eller längre skade/sjukdomsperioder, men detta borde vara en fråga för det statliga sociala skyddsnätet att hantera, inte SOKs kommersiella partners.

Att påpeka i sammanhanget är att SOKs inställning till bibehållet stöd genom graviditet lett till, och varit en förutsättning för, flera olympiska guldmedaljer efter graviditetens avslutande. Sarah Sjöströms medaljer i Paris 2024 och Lag Hasselborgs guldmedalj i Milano Cortina 2026 är några av exemplen på att en satsning kunde bibehållas genom graviditeten med obruten intensitet.

SVERIGES OLYMPISKA KOMMITTÉ

SWEDISH OLYMPIC COMMITTEE · COMITÉ OLYMPIQUE SUÉDOIS

Inkludering av stipendier i SGI

Det sociala trygghetssystemet bör i vår mening inte missgynna personer som helt eller delvis finansierar sin heltidssatsning med stipendier. De stipendieinkomster som medges genom SOKs topp och talangstipendier finns där av anledning att andra inkomster saknas, och medger en dräglig livstillvaro. Men stipendierna inkluderas inte, och erkänns inte som inkomst vid beräkning av SGI, vilket SOK anser att de borde göra. SOU 2023:30 belyste i högre grad denna fråga, som också skulle kunna bli helt avgörande för att de med inga eller väldigt låga inkomster utöver stipendier skulle kunna åtnjuta ett basstöd.

I SOU 2023:30 föreslogs att statliga konstnärsstipendier skulle kunna bli sjukpenninggrundande, men SOK anser att detta förslag borde kunna appliceras även inom toppidrotten och inom de idrottsliga stipendiestrukturerna.

Summering

SOK är positiva till promemorians ambition att inkludera fler och skapa bättre förutsebarhet för beräkning av SGI för personer med inkomst av näringsverksamhet, men anser att innehållet i promemorian utelämnar flera av de svårigheter som existerar för toppidrottare i Sverige. Inte minst avseende de som inte har andra inkomster än de stipendier som idag finansieras av SOKs kommersiella partners. För de med goda eller åtminstone vissa andra inkomster kommer förslagen i promemorian att hjälpa, men för den grupp som i ännu högre grad är beroende av basal trygghet blir tillvaron utanför det sociala skyddsnätet cementerad.

SOK vill också lyfta behovet av en mer genomgående och noggrann analys av toppidrottares speciella situation, inte minst för de aktiva som representerar idrotter med lägre kommersialiseringsgrad och färre möjligheter till inkomster under sin karriär.

Personer som viger all sin tid till en dedikerad satsning mot att Sverige ska nå framgång på den yttersta idrottsliga nivån förtjänar särskilda bedömningar och möjligheter inom det sociala skyddsnätet. Härvidlag anser vi att flera av de resonemang som ingick i SOU 2023:30 på ett bättre sätt tog hänsyn till, och belyste flera av de verkliga svårigheter som en toppidrottare upplever under sin karriär, och att de borde belysts även i denna promemoria.

Sveriges Olympiska Kommitté

Fredrik Joulamo, TF Generalsekreterare